

Vurdering af professions- og erhvervsrettede uddannelsers videngrundlag

Ved en ændring af institutionslovgivningen er der fra januar 2014 indført krav om, at professionshøjskoler og erhvervsakademier selvstændigt skal varetage praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter.¹ Dette notat giver et foreløbigt bud på de forventninger, som Akkrediteringsrådet vil have til videngrundlaget i forbindelse med akkreditering i lyset af det nye lovkrav.

Notatet er rettet til medlemmerne af de akkrediteringspaneler, der nedsættes i forbindelse med akkrediteringerne og til uddannelsesinstitutionerne. Det er udarbejdet på baggrund af Akkrediteringsrådets drøftelser på mødet den 24. november 2014 af vurdering af de professions- og erhvervsrettede uddannelsers videngrundlag.

Akkrediteringsrådet træffer sine afgørelser på baggrund af et akkrediteringspanels vurderinger og en indstilling fra Danmarks Akkrediteringsinstitution. Vurderingerne skal foretages ud fra de kriterier, der er fastlagt i akkrediteringsbekendtgørelsen og med afsæt i det gældende regelgrundlag for uddannelsen. Formuleringerne af kriterierne vedr. videngrundlag for henholdsvis institutions- og uddannelsesakkreditering kan læses i bilag 1 nedenfor.

Rammer for vurderingen

Professionshøjskolernes og erhvervsakademiernes uddannelser skal iht. den nye institutionslov bygge på *forsknings- og udviklingsviden inden for de relevante fagområder og viden om praksis i de professioner og erhverv, som uddannelserne er rettet mod*. Det er ikke et nyt krav. Det er heller ikke et nyt krav, at institutionerne, jf. lovbemærkningerne, aktivt skal varetage ”indsamling, bearbejdning, formidling samt produktion af relevant anvendelsesorienteret viden, herunder bl.a. praksisdrevne innovationsaktiviteter i samarbejde med én eller flere virksomheder om frembringelse af nye eller væsentligt forbedrede løsninger på konkrete problemstillinger, omsætning af ny viden i uddannelser, kompetenceudvikling, eksternt rettet vidensformidling, konsulenttydelser m.v.”

¹ Lov nr. 1614 af 26/12/2013 om ændring af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser, lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser, lov om medie- og journalisthøjskolen og lov om friplads og stipendium til visse udenlandske studerende ved erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Akkrediteringsrådet

3. februar 2015

Bredgade 38
1260 København K
Tel. 3392 6900
Fax 3392 6901
Mail akkr@akkr.dk
Web www.akkr.dk

CVR-nr. 3060 3907

Sagsbehandler
Ditte Søbro og Birgitte Thomsen

Ref.-nr. 14/011828-04

Nyt er det derimod, at institutionerne i henhold til den ændrede institutionslovgivning også skal "varetage praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter, der har til formål at tilvejebringe ny viden og konkrete løsninger på udfordringer inden for de erhverv og professioner, som uddannelserne er rettet mod". Den nye opgave indebærer, at institutionerne er pålagt en opgave med at opbygge egen forsknings- og udviklingsaktivitet i henhold til alment og internationalt anerkendte definitioner af forsknings- og udvikling (Frascati-manualen). Frascati-manualens definition af forsknings- og udviklingsaktiviteter er den officielle internationale definition, som også følges af Danmarks Statistik ved opgørelser af forskning og udvikling til såvel nationale formål som leverancer til både OECD og EU.²

Frascati-manualens begreb omfatter både grundforskning, anvendt forskning og udviklingsarbejde, og definerer forsknings- og udviklingsarbejde som "Skabende arbejde på systematisk grundlag med henblik på at øge den videnskabelige og tekniske viden" og "Udnyttelse af den eksisterende viden til at anviser nye praktiske anvendelser."³ Fælles for aktiviteterne inden for Frascati-manualens definition er krav om nyhedsværdi i forhold til eksisterende forskning og generaliserbarhed uden for deltagende organisationer.

Ændringen af institutionslovgivningen stiller desuden krav til institutionerne om at have et system til kvalitetssikring af forsknings- og udviklingsaktiviteter, herunder sikre, at underviserne har "tilstrækkelige forsknings- og udviklingsmæssige kvalifikationer til, at institutionen kan leve op til alment og internationalt anerkendte definitioner af forsknings- og udviklingsaktivitet", jf. lovbemærkningerne.⁴ Samtidig er der i 2013 vedtaget en ny stillingsstruktur med krav i forbindelse med lektor-kvalificering, som skal medvirke til at sikre, at underviserne udvikler deres kompetencer ift. at kunne varetage forsknings- og udviklingsopgaver.

Formålet bag lovændringen er først og fremmest at styrke uddannelsernes kvalitet og relevans, jf. lovbemærkningerne. Herved understreges institutionernes rolle som uddannelsesinstitutioner. Formålet med den nye opgave er således ikke forskning og udvikling i sig selv, men at styrke uddannelsernes videngrundlag og dermed øge uddannelseskvaliteten. Videre bemærkes det, at videngrundlaget iht. loven skal bevare sin praksisnære og anvendelsesorienterede karakter med relevans for de professioner og erhverv, som uddannelserne retter sig mod.

Krav til akkreditering

I de hidtidige uddannelsesakkrediteringer har kravene til videngrundlaget alene taget afsæt i bestemmelserne om, at uddannelsernes centrale fagelementer skulle være baseret på relevant forsknings- og udviklingsviden og viden om praksis i professioner og erhverv. Det har været tilstrækkeligt at vise, at undervisernes opdatering ift. ny viden har været baseret alene på eksterne videnkilder, idet der ikke tidligere har været krav om, at institutionen selv skulle deltage i forsknings- og udviklingsaktiviteter.

² Danmarks Statistik, 2011: Forskning og udvikling i den offentlige sektor. Kvalitetshåndbog. Temapublikation 2011:8.

³ OECD, 2002: Frascati Manual. Proposed Standard Practice For Surveys On Research And Experimental Development.

⁴ Lovforslag 63 fremsat 13/11/2013

Lovrevisionen præciserer, at uddannelserne skal have en stærkere videnbaserings gennem institutionens egne forsknings- og udviklingsaktiviteter. Institutionernes nye opgave er omfattende og forudsætter både implementering af ny stillingsstruktur og kapacitetsopbygning af såvel underviseres forskerkompetencer som udvikling af organisation, kvalitetssikringssystemer og udbygning af eksterne samarbejdsrelationer. Akkrediteringsrådet finder det i den forbindelse afgørende, at institutionerne lever op til lovens bestemmelse om fortsat at have en praksisnær og anvendelsesorienteret tilgang i varetagelsen af forsknings- og udviklingsopgaverne.⁵ Rådet finder det også meget væsentligt at bemærke lovens intention om, at aktiviteterne skal resultere i et kvalitetsløft af uddannelserne og undervisningen.

Akkrediteringsrådet forventer ikke, at en institution selvstændigt varetager forskning og udvikling for alle de enkelte uddannelser, institutionen udbyder. Videngrundlaget kan tilvejebringes gennem forskellige kilder, herunder gennem samarbejde og anden aktiv kontakt til relevante videnmiljøer uden for institutionen. Ikke mindst i lyset af, at der er tale om fælles nationale uddannelser, er det relevant for institutionerne at videndele og samarbejde både indbyrdes og med andre relevante videninstitutioner.

Akkrediteringsrådets krav til uddannelsernes videngrundlag og til de faglige miljøer, de udbydes i, er afledt af de nye lovbestemmelser. Rådet vil som hidtil lægge vægt på de allerede gældende krav i akkrediteringerne om underviserkompetencer og løbende faglig opdatering, inklusiv viden om centrale tendenser i erhvervet. Derudover vil rådet fremover også lægge vægt på, at institutionen har forholdt sig strategisk, tydeligt og selvstændigt til den nye forsknings- og udviklingsopgave, herunder hvordan indsatsen kan medvirke til at løfte kvaliteten af uddannelserne:

- Institutionen har overblik over uddannelsens/ernes videnbehov og har forholdt sig strategisk til spørgsmålet om, hvordan den vil sikre uddannelsens/ernes videngrundlag gennem egen praksisnær og anvendelsesorienteret forskning og udvikling og via eksterne kilder. I forbindelse med institutionsakkreditering har institutionen desuden etableret et kvalitetssikringssystem, der løbende skal sikre uddannelsernes videngrundlag.
- Institutionen samarbejder tæt med det aftagende arbejdsmarked og uddannelses- og forskningsinstitutioner om praksisnær og anvendelsesorienteret forskning og udvikling.
- Institutionen sikrer, at relevante resultater af institutionens praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter kommer den uddannelse, der akkrediteres/institutionens uddannelser, til gode.

Ændringen vil træde i kraft

Akkrediteringsrådets krav vil blive udmøntet i Danmarks Akkrediteringsinstitutionens skriftlige vejledninger. Kravene vil komme til at gælde på følgende vis:

Ved akkreditering af nye udbud: Gældende for ansøgninger modtaget fra juni 2015

⁵ Se note 1 (jf. § 1. pkt. 1 og § 2 pkt. 1)

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Ved akkreditering eksisterende udbud: Gældende for ansøgninger modtaget fra november 2015

Ved institutionsakkreditering: Gældende for ansøgninger modtaget fra april 2016.

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Bilag 1. Akkrediteringskriterierne vedr. videngrundlag

For institutionsakkreditering:

”Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelser og undervisning til stadighed baserer sig på et videngrundlag, der svarer til uddannelser af den givne type på det givne niveau og giver et solidt grundlag for opnåelse af uddannelsernes mål.

Uddybning:

Videngrundlag omfatter institutionens strategiske og praktiske arbejde med at sikre, at relevant og opdateret viden lægges til grund for uddannelserne og inddrages aktivt i den løbende undervisning. Institutionen skal sikre:

- *at uddannelserne er tilknyttet relevante faglige miljøer og løbende baserer sig på ny viden, som er relevant for uddannelser af den givne type på det givne niveau, og som er tilvejebragt i henhold til lovgivningens bestemmelser om uddannelsernes videngrundlag,*
- *at underviserens faglige kvalifikationer er opdaterede og løbende udvikles,*
- *at underviserne deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forskningsmiljøer, udviklingsmiljøer eller beskæftigelsesområder, jf. uddannelsernes lobestemte videngrundlag, og løbende inddrager viden og erfaringer herfra i undervisningen,*
- *at de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.”*

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

For uddannelsesakkreditering:

”Kriterium II. Videngrundlag

Uddannelsen er baseret på det videngrundlag, som følger af reglerne for uddannelsen.

Uddybning:

- *uddannelsen er tilknyttet et relevant fagligt miljø, hvor underviserne samlet set lever op til de krav til kvalifikationer og kompetencer, der følger af reglerne for uddannelsen,*
- *uddannelsen er baseret på ny viden og tilrettelægges af undervisere, der deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forsknings- eller udviklingsmiljøer,*
- *de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.”*

Kilde: Akkrediteringsbekendtgørelsen (nr. 745, 2013).